

Brede bachelor

Goedgekeurd op de Algemene Vergadering van 15/12/2011

1. SITUERING

De rectoren van de Vlaamse universiteiten kwamen bij de start van het huidige academiejaar tot de conclusie dat de bestaande bachelors er tegen 2017 anders zouden moeten uitzien. Zij zijn van mening dat een jongere die afstudeert aan het secundair onderwijs te lukraak kiest wat hij of zij gaat volgen in het hoger onderwijs. Bij deze beslissing wordt er volgens hen onvoldoende rekening gehouden met de toekomstige arbeidsperspectieven. Jongeren zouden met andere woorden nog niet klaar zijn om al vanaf het eerste jaar hoger onderwijs een specifieke opleiding te kiezen.

Het is echter wel zo dat je bij een 18-jarige kan zien of hij/zij talent heeft voor (1) wetenschappen, (2) sociologie, psychologie rechten en economie of (3) filosofie, religie, geschiedenis en taal- en letterkunde. Op basis van deze vaststelling zou men de opleidingen drastisch herschikken. Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan bachelors ingericht op basis van bovenvermelde belangstellingsgebieden. Met behulp van die brede bachelor zou men in aanraking komen met verschillende vakken en zouden de jongeren een meer gefundeerde studiekeuze kunnen maken.

2. MOGELIJKE STRUIKELBLOKKEN

Er zijn verschillende elementen binnen de implementering van het concept 'brede bachelor' die onder de loep dienen genomen te worden.

PER OPLEIDING

Een brede bachelor zal niet voor elke opleiding een meerwaarde meebrengen. Zo zijn de humane wetenschappen al ongelooflijk breed. Een brede bachelor hierbij zou niet bevorderend zijn. Een ander voorbeeld hierbij is geneeskunde. In tegenstelling tot de humane wetenschappen is dit een zeer specifieke opleiding, maar ook hierbij zou een brede bachelor geen meerwaarde leveren.

Voor een aantal andere opleidingen zou een brede bachelor echter wel interessant kunnen zijn. Het is dus noodzakelijk dat er per opleiding bekeken wordt wat de inhoudelijke meerwaarde van de brede bachelor zal zijn. Een brede bachelor mag in elk geval niet algemeen ingevoerd worden. VVS is echter wel van mening dat multidisciplinariteit wel een meerwaarde kan hebben voor de opleidingen.

SLAAGCIJFERS

De rectoren hopen bovendien dat het invoeren van brede bachelors de slaagpercentages zal doen stijgen. VVS is van mening dat het invoeren van een brede bachelor enkel zal leiden tot het uitstellen van bepaalde keuzes. Het oriënteringsprobleem dat we momenteel terugvinden bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs zal hierdoor verschoven worden naar het hoger onderwijs. Net doordat we spreken over het uitstellen van de keuze zal dit amper of geen gevolgen hebben met betrekking tot de slaagpercentages. Wanneer de rectoren iets zouden willen doen aan de slaagpercentages dient nagedacht te worden over het oriënteringsbeleid in plaats van de structuur van de opleidingen binnen het hoger onderwijs. Een brede bachelor is louter een lapmiddel voor het huidige zwakke oriënteringsbeleid. Er is nood aan een goed oriënteringsbeleid waarmee gestart dient te worden en in het secundair

onderwijs. Het hoger onderwijs mag niet opdraaien voor de gebreken van het secundair onderwijs betreffende oriënteringsbeleid. Diepgang

VVS stelt zich vragen bij de diepgang van een brede bachelor. Je zal binnen een brede bachelor immers met veel in contact komen maar enkel oppervlakkig. Voor sommige studenten zal dit als saai opgevat worden. Men moet bij het implementeren van een brede bachelor er dan ook rekening mee houden dat dit geen nietszeggende periode mag worden. VVS is voorstander van een brede vorming, maar concreetheid is ook een belangrijke waarde.

Specifiek voor de humane wetenschappen vraagt VVS op te passen dat de diepgang die gewonnen wordt door de tweejarige master niet teniet gedaan wordt door een te brede bachelor in te voeren.

VERSCHILLENDE UITSTROOM

Studenten die een brede bachelor zouden volgen, hebben andere kennis en competenties verworven dan studenten die de reguliere bachelors hebben gevolgd. VVS vraagt dan ook dat er aandacht is voor de voorkennis vereist om aan een specifieke master te beginnen (volgtijdelijkheid).

NOOD AAN STABILITEIT

Met de invoering van de bachelor-masterstructuur in Vlaanderen werd een nieuw systeem geïmplementeerd waarvan de implementatie tot vandaag duurt. Hervormingen zijn meer structureel element van beleid geworden dan uitzondering. Het hoger onderwijs heeft nood aan rust en stabiliteit, zeker in het kader van nakende belangrijke dossiers als de integratie en potentiële verlenging van de studieomvang.

INFRASTRUCTUUR, PERSONEEL EN FINANCIËN

Wanneer verschillende opleidingen samen zullen komen binnen een brede bachelor kan dit infrastructurele belemmeringen met zich meebrengen door middel van de grote studentenaantallen. Bij een mogelijke invoering dienen de onderwijsinstellingen te garanderen dat ze nog steeds kwaliteitsvol en studentgecentreerd onderwijs kunnen aanbieden. Een brede bachelor mag geen goedkope oplossing voor de docentenbelasting zijn.

3. CONCLUSIE

VVS meent dat er momenteel veel onduidelijkheid over de voorstellen van de brede bachelor zijn. Vele voorstellen zijn ondoordacht. VVS is pleitbezorger van een debat met alle actoren hierrond. Kwaliteit moet centraal staan en specifieke bachelors moeten steeds blijven bestaan.

VVS vraagt specifiek dat een brede bachelor opleiding per opleiding wordt bekeken. De brede bachelor is geen oplossing voor studie-oriënteringsproblemen, daarvoor is een oriënteringsbeleid nodig. VVS pleit er voor dat bachelors voldoende diepgang behouden en waarschuwt er voor dat een brede bachelor geen oplossing is voor infrastructurele personeelsproblemen.